

Pour Saadia Gaon, l'homme pourrait arriver par sa propre raison à reconnaître les grands principes de la Torah. C'est ainsi qu'Abraham par sa seule raison a découvert Dieu, Mais la révélation a permis de faire gagner du temps au peuple d'Israël qui n'a plus qu'à étudier ce qui est révélé.

"Moïse reçoit la Torah", par Chagall.

Enseignement de Saadia Gaon

Temps de révélation, temps de raison

Pour Saadia Gaon, la Révélation est nécessaire pour donner au peuple d'Israël les bases de son savoir. L'ensemble de ce savoir a été compilé par les prophètes. Puis quand le temps de la prophétie a cessé, les sages se sont investis dans l'étude et le développement de ces connaissances, grâce à l'outil intellectuel.

ספר האמונות והדעות והקדמה

דע! אלהים יישירך האיש המעיין בספר הזה, כי אנחנו חוקרים ומעיינים בעניני תורתנו בשני ענינים. האחד מהם שיתברר אצלנו בפעל מה שידענו מנביאי האלהים במדע, והשני שנשיב על כל מי שטוען עלינו בדבר מדברי תורתנו; והוא שאלהינו ית' חייבנו כל מה שאנו צריכים אליו מענין תורתנו על ידי נביאיו, אחר שאמת להם הנבואה אצלנו באותות ובמופתים, וצונו שנאמין בענינים ההם ונשמרם. והודיענו כי כאשר נעיין ונחקור יצא לנו הברור השלם בכל שער כאשר הודיענו על יד נביאיו. והבטיחנו כי לא יתכן שיהיה לכופרים עלינו טענה בתורתנו ולא ראייה למספקים באמונתנו.

[...] מה אופני החכמה שהודיענו אותם מדרך הנבואה והעמיד עליהם מופתים ואותות הנראות לא המושכלות? אחר כך אשיב בעזרת האל התשובה השלמה. ונאמר מפני שידע בחכמתו כי המבוקשים המוצאים במלאכת העיון לא ישלמו כי אם במדה מהזמן, כי אם ימחה אותנו בידיעת תורתו עליה, נעמוד זמן בלא תורה עד שתשלם המלאכה ויתום העסק בה. ושמא רבים ממנו לא תשלם בו המלאכה בעבור חסרון שיש בו, או שלא ישלם לו להתעסק בה בעבור שיקוץ בה, או מפני שהספקות שולטים עליו ומבלבלים אותו, ושמרנו הבורא מכל אלו הטרחים כלם במהרה ושלח לנו שלוחיו והגיד לנו בהגדה והראנו בעינינו אותות עליה ומופתים שלא התערב בהם ספק, ולא מצאנו דרך לדחותם, כמו שאמר (שמות כ' כ"ב) אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם.

Livre des croyances et des convictions Introduction

Et sache, que Dieu te donne la force, toi qui consultes ce livre, que nous abordons et nous réfléchissons sur notre Torah par deux raisons : 1) Pour que les choses s'éclaircissent afin de pratiquer ce que nos prophètes nous ont transmis. 2) Pour savoir répondre à quiconque attaque les paroles de la Torah. Et c'est ce que notre Dieu a exigé de nous par l'intermédiaire de ses prophètes, après que les propos des prophètes ont été confirmés par les signes et les prodiges, et qu'Il a demandé d'avoir foi en ces choses et des les garder. Ensuite Il nous a fait savoir qu'en nous investissant intellectuellement dans l'étude, les choses deviendraient totalement claires, comme cela a été dit par Ses prophètes. Et Il nous a affirmé que les arguments des accusateurs n'auraient pas prises contre notre Torah, ni les thèses de ceux qui expriment des doutes quant à notre foi.

[...] Quel a été la raison de transmettre le savoir par les prophètes, avec des signes et des miracles, alors qu'il s'agissaient de connaissances [que la raison aurait peu découvrir]? Et plus loin je donnerai avec l'aide de Dieu une réponse complète. Mais nous pouvons dire que ceux qui recherchent par la raison des connaissances ont besoin d'un certain temps. Et si nous devons nous appuyer uniquement sur l'outil intellectuel nous resterions le temps de la recherche sans Torah, et cette étude serait comme stérile. De plus de nombreuses personnes de notre communauté ne pourraient terminer le travail à cause de leurs manques (intellectuels), ou peut-être certains seraient-ils dégoûtés de cette recherche voire envahis par des doutes qui les perturberont. Et le Créateur a voulu nous épargner tous ces soucis et Il nous a envoyé ses émissaires qui nous ont raconté ces choses en nous montrant des signes et des prodiges afin qu'il n'y ait aucun doute, et que l'on ne puisse les repousser, comme il est dit (Exode 20, 22) : "Vous avez vu que c'est du Ciel que Je vous ai parlé".